

Dr. habil. Bujdosó Géza

Az időzítés (termikulturák) jelentősége

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

Az időzített termesztés **fogalma**: Mesterségesen biztosított ökológiai tényezők mellett egy adott időpontra történő termesztés.

Az időzített termesztés **célja**:

- koraiság fokozása
- speciális fogyasztói igények kielégítése
- az adott faj szezonjától teljesen eltérő időben történő értékesítéssel jelentős árbevétel érhető el

Az időzített termesztés **alapja** a természeti kívánt gyümölcsfajok **teljes fenológiai sajátosságainak ismerete**. A **mélynyugalmi állapot megszűnését** követően szinte bármikor el lehet kezdeni a termikulturát. Az egyes fenológiai sajátosságaihoz **szükséges paramétereket**, hőösszegben (GDD), napfényes órák számában és erősségében, öntözővíz mennyiségében, tápanyag mennyiségben adják meg.

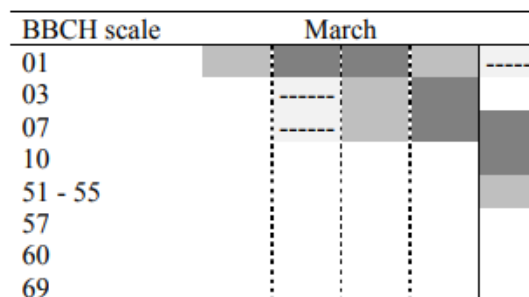
Környezeti tényezők biztosítása mesterségesen:

	A környezeti tényező szabályozásának módja (+/-)
hőmérséklet	fűtés / szellőztetés
fényviszonyok	mesterséges pótmegvilágítás / árnyékolás
csapadékmennyiség	öntözés / öntözővíz megvonása
levegő relatív páratartalma	öntözés, párasítás / szellőztetés

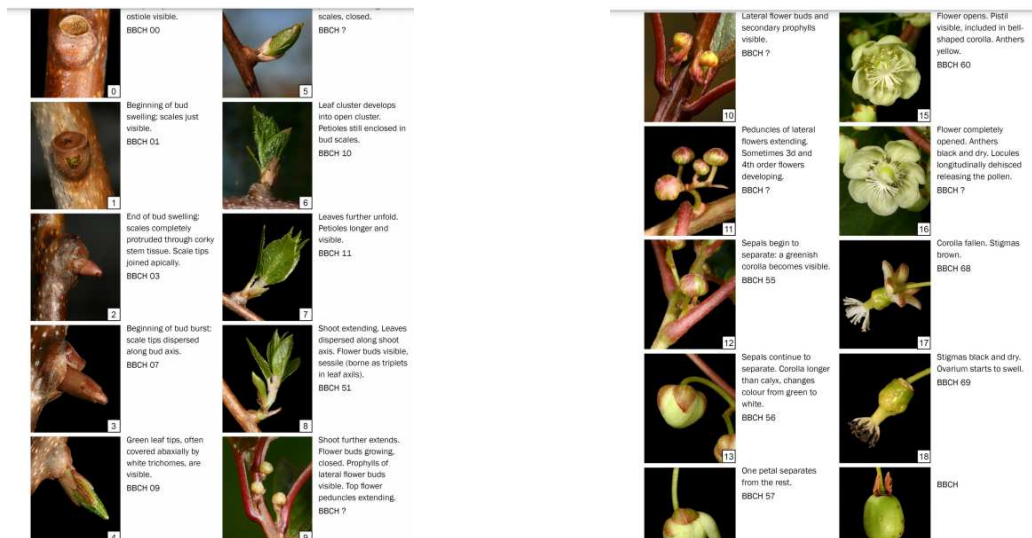
A **hőösszeg megadásához szükséges minimum hőmérsékleti érték** megadása, mely feletti értékek számítanak. Pl: ha a virágok kifejlődéséhez 7 C fok a minimális hőmérsékleti érték és a napi középérték 10 C fok, akkor 3 C fokot számíthatunk be a hőösszeghez.

Az egyes fenológiai stádiumok megállapítását a BBCH skála segíti, mely fajspecifikusan van kidolgozva és a faj fejlődéséhez szükséges speciális fenológiai stádiumokat tartalmazza. Jelentős különbségek figyelhetők meg az optimális (napos) és a kevésbé optimális (árnyékos) termőhelyeken képződő generatív szervek (virágok) számában ugyanazon fenológiai állapot mellett.

Microclimate	Date	BBCH scale	Shoot length (cm)	N° of leaves	N° of flowers/ inflorescence
Shade	28/04/10	53	15.5±1.2	17.4±0.9	
	12/06/10	60	31.3±3.4	19.1±2.1	8.2±1.5
Sun	28/04/10	53	10.4±0.7	13.4±1.2	
	12/06/10	69	56.6±11.5	26.8±14.0	13.5±0.7

Az *Actinidia arguta* tavaszi fenológiai stádiumai fakadástól a terméskötődésig (forrás: Labeke et al. 2015)

Az *Actinidia arguta* tavaszi fenológiai stádiumai fakadástól a terméskötődésig (forrás: Labeke et al. 2015)

Termikulturában is termeszhető gyümölcsfajok

	mini kivi <i>Actinidia arguta</i>	szamóca <i>Fragaria x ananassa</i>	
kultúra hossza (nap)	150	90 - 150	
termőre fordulási idő (év)	4	0-1	
talajigény	bármilyen fizikai féleségű, de a jó vízáteresztő képesség fontos 5,5 – 7 pH	hajtatásban mesterséges közeg is alkalmazható	
tápanyag igény	nagy, NPK 15:15:15 a vegetációban	nagy	
Speciális igények:	8 nőivarú növény mellé 5 pollenadó szükséges, vagy öntermékeny hibrid fajták alkalmazásával ez a probléma orvosolható	öntermékeny	
	támrendszerre szükség van, mivel kúszó növény	speciális termesztő edényekre, vályúkra szükség van	

	mészkerülő		
	nagyon fényigényes		

Korszerű szamóca időzített termesztés (forrás: Internet)

Actinidia arguta időzített termesztése
üvegházban

Források:

<https://medium.com/@krosagropolytunnels/growing-mini-kiwifruit-in-a-polytunnel-d26a5488b989>

<https://findanyanswer.com/can-you-grow-kiwi-in-a-greenhouse>

<https://kertlap.hu/ontermekeny-kopasz-kivi/>

<https://www.hortidaily.com/article/9174766/japanese-strawberry-greenhouse-project-underway-in-russia/>

Van Labeke, M.C., Vaes, E. and Debersaques, F. (2015). SPRING PHENOLOGICAL GROWTH STAGES OF *ACTINIDIA ARGUTA* PLANCH. Acta Hort. 1096, 455-460. DOI: 10.17660/ActaHortic.2015.1096.55 <https://doi.org/10.17660/ActaHortic.2015.1096.55>

Kérdések:

1. Mit jelent az időzített termesztés?
2. Milyen feltételei vannak az időzített termesztésnek?
3. Mely gyümölcsfajok alkalmasak az időzített termesztésre?

